

Izhaja vsaki četrtrek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . . . 3 fl.
" pol leta . . . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . . . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . . . 2 fl. 50 k.
" pol leta . . . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . . . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo,
plača za vrstico je 10 k.
in za kolek 80 k.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Štv. 49.

V Mariboru 3. decembra 1868.

Tečaj II.

Slovenski tabor pri Šempas-u na Goriškem.

(Konec.)

Za 6. točko se oglasi za govornika g. Živič, posestnik na Skopem. Kakor poprej g. Klavžar-ja, je ljudstvo zdaj tudi g. Živiča pozdravljalo s živahnimi živio-klici. G. Živič pa je govoril: „Slovenci! Le-ta točka je prav važna, a mislim, da ni treba veliko o njej govoriti in jo obširno razlagati. Navdušenost, s katero ste glasovali, bratje mi domородni, za zedinjenje Slovenije naše prekasne ali ljuto raztrgane, za veliko šolo ali akademijo v Ljubljani, navdušilo me je, ker sem spoznal veliko potrebo po slovskih glavnih šolah na slovenskem Goriškem, da spregovorim nekoliko kratkih besedi o tej stvari. Imamo sicer ljudske šole, ktere mnogo hasnijo ali kakoršne so zdaj, ne zadostujejo tirjatvam sedajnega časa. Otroke pa na velike stroške v mesto pošiljati, je le nekterim bolj premožnim kmetom mogoče. Da pa moramo z drugimi omikanimi narodi v toku sedanje ljudske izobraženosti napredovati, sila potreba nam je sredstev in pripomočkov, ktere le dosežemo, ako si osnujemo dobrih glavnih šol po deželi. Veliko penezov se potirja za deželne naprave iz kmečkega žepa, sploh smem trditi, da izdržuje kmet celo državo, zakaj bi se mu toraj ne napravili zavodi, v kterih bi se učil potrebnih vednosti, da bi si potem svoj stan izboljšal in sebe ter svoje srečne storil. Da je dosegel saksonski kmet stopinjo jemu zadostujoče omike, komu drugemu ima on to zahvaliti nego glavnim šolam? Da je on izveden v vseh svojih opravilih, ne izvira mar to iz tega, da je vlada v njegovi mladosti skrbela za poduk in mu v srec vtisnola hrepenenje do omike in do večega ter večega izobraževanja samega sebe? Zato pa tudi vidimo, da priprosto ljudstvo tam v vsakem obziru napreduje, bodi si v kmetijstvu ali v obrtniji. Srečna tudi država, kjer kmetijstvo cvete, in obrtnija pospešuje. Tudi v kronovinah naše države imajo glavnih šol ne le po mestih, ampak tudi po trgih: naj se podele tudi nam, ki jih neobhodno potrebujemo posebno na Tominskem in v Ajdovskem okraju na Krasu. Take šole so nam tembolj potrebne, ker bi morale zraven drugih v glavnih šolah navadnih predmetov posebno obzir jemati na kmetijstvo tako kakor pri Francozih in drugih v tem obziru na visoki stopinji stoječih narodov povzdignjenih, to za neobhodno potrebno spoznamo, to tirja tudi čas, ki je čas napredka in omike.

Tabor soglasno sprejme 6. resolucijo. Zdaj je bilo koučano posvetovanje.

G. dr. Lavrič se zahvaljuje zbranemu ljudstvu za lepi red, ki ga je zdrževalo, in pravi:

Kedar smo bili še na vseučiliščih, brali smo o narodnih shodih na Angleškem, in čudili smo se Angležem, jaz pa sem živo želel, da bi naj enkrat videl kak Meeting ali tabor. Videl sem ga, in na Slovenskem! Zagotavljam Vas, da je ta naj lepši dan mojega življenja. (Živio.) Radostno naznam tedaj konec tabora, in navdušeno kličem:

Živela Avstrija, živela Slovenija in svoboda! (gromoviti: živio.)

Tudi g. dr. Tonkli še spregovori nekoliko besedi: — Mi nismo puntarji, mi tirjamo naše pravice po postavnem potu in ni nas treba v strah devati s kanonami in bajoneti. Potem bere došle telegrame: iz Celja (čitavnica), iz Ljubljane

(dr. Bleiweis in Costa), iz Barkole (čitavnica), iz Ljubljane (društvo za brambo narodnih pravie), iz Dunaja (slovenski pravniki), iz Gradca (slovanska beseda), iz Maribora (čitavnica), iz Ljubljane (Sokol), in Pivke (43 rodoljubov, ki obetajo, prihodnji tabor sklicati na Pivki).

In tako je bil tabor končan. Večidel ljudstva se je zdaj odpravilo na pot, vse sopet v naj lepšem redu, kakor so prišli, prepevaje slov. pesmi. Sploh se je ljudstvo tako zmerno in lepo obnašalo, da so žandarmi prav po nepotrebnem poslani bili na taborišče. Tudi politični komisar je hvalo izrekel osnovelem tabora za vseskozni lepi red; mi naj pa jo tu javno izrekamo g. dr. Lavriču in E. Klavžarju, deželnemu vradniku, kterih neutrudljivi delavnosti se imamo v prvi vrsti zahvaliti, da se je osnoval 3. tabor na Goriškem.

Zvečer je bilo razsvetljeno taborišče s baklami, ume-talni ogenj je razveseljeval še zbrano ljudstvo, tominski in razdrški pevci so prepevali lepe in krepke slovanske pesmi: kresi pa, ki so okoli po gorah plamteli, naznanjevali še daljnemu svetu, da praznuje Slovence na slovenski zemlji vstajenje svojega naroda.

„Živela Slovenija!“ ta klic me je razveselil še pozno ponoči, ko smo se vozili z razdrškimi rodoljubi po ipavski dolini: Živeli Slovenci! Živela Slovenija! nam je nasproti donelo iz vsake hiše, ker so počivali in se krepčali naši vrli taboriti. Živela Slovenija! v to ime pomozite nam Bog in sreča junaska.

Gospodarske stvari.

Gospodarska dela meseca decembra.

V hiši in dvoru. Podstrešja in kleti se morajo dobro zadelatati, da sneg ne more notri letati. Žito se mora premetati in žitnica večkrat dobro prevetriti in sicer pri mirnem in suhem vremenu; kleti, v kteri se branuje repa, krompir itd. se tudi naj prevetre in gnjila repa, krompir itd. izbere.

V hlevih. Skrbeti se mora posebno za snago in dobro klajo. Pri suhem vremenu se ovce lahko pasejo po veliki setvi, prej se jim vendar mora suha klaja dati.

V vrtu in sadovnjaku. Drevesa, ktera nočejo roditi se naj izkopajo, gosenična gnezda naj poberejo in sploh drevesa lepo sesnažijo. Semenje se mora izlušiti, kesna salata, redkva in petersilija se seja v tople grede.

V vinogradih in hmeljnikih. Hmelj se mora večkrat pregledati. V vinograde se vozi gnoj in se trebijo grabice, trte na brajdah se pokrijejo.

Pri ribnikih. Trstje se mora požeti in v led na več krajih luknje napraviti.

Pri ulujaku. Mora se večkrat pogledati ali je vse v redu.

Log in lov. Drva se morajo sekati, smrekovi češarki pobirati. — Veliki lov, kakor meseca novembra še se mirom lahko nadaljuje.

Stlačeno seno.

Med vsemi kmetijskimi pridelki je seno naj lahkeje, zato je velik kup sena, pa vendar malo vaga. Prevažanje njegovo tedaj prizadene precej stroškov; zato za navadno ne vidimo, da bi seno dalje po svetu na prodaj vozili. Zato pa tudi senena cena o slabih letinah jako kviško poskoči, in